

Број: 01,02,03,03/11,04/6-05-1-2649/24

Сарајево, 16. 06. 2025.

BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVINE
SARAJEVO

PRIMLJENO: 18-06-2025			
Organizaciona jedinica	Klasifikaciona oznaka	Redni broj	Broj priloga

Извјештај са службеног путовања

**3. Парламентарно-економском форуму ПСМ-а
за евромедитеранску и заливску регију**

Маракеш, Краљевина Мароко, 23. и 24. мај 2025.

Предсједавајућа Делегације Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине у Парламентарној скупштини Медитерана (ПСМ) Рејхана Дервишевић, замјеник предсједавајуће Делегације Влатко Главаш и предсједавајућа Заједничке комисије за економске реформе и развој ПСБиХ Ермина Салкичевић Диздаревић учествовали су на 3. Парламентарно-економском форуму ПСМ-а за евромедитеранску и заливску регију, који је одржан 23. и 24. маја у Маракешу (Краљевина Мароко).

У заједничкој организацији Дома вијећника Парламента Краљевине Мароко и Парламентарне скупштине Медитерана, форум је представљао међународну платформу за парламентарце и партнерске институције ПСМ-а с циљем размјене мишљења и ставова с економским и политичким лидерима из јавног и приватног сектора, као и с академском заједницом и представницима цивилног друштва о битним и актуелним економским и еколошким питањима у евромедитеранском и заливском региону ПСМ-а. Такође, био је фокусиран на низ кључних економских изазова, укључујући и недавна дешавања на плану глобалне трговине, те питања енергетике, безбједности хране и воде.

Овогодишњи Парламентарно-економски форум ПСМ-а посвећен је питањима која се односе на тренд и утицај промјене тарифа, у свјетлу односа између глобалних економија попут САД, Европске уније (ЕУ) и Кине и утицаја тих односа на земље чланице медитеранске и заливске регије. Посебно је наглашена неизвјесност изражена

у ланцу набавке, као и тренд неизвјесности свеprisутан у глобалним трговинским токовима. Отворене су теме о потреби преиспитивања правила Свјетске трговинске организације (СТО), што може бити посебно изазовно за Босну и Херцеговину, с обзиром на то да БиХ још увијек није окончала преговоре за пуноправно чланство у овом важном тијелу.

Истовремено, незаобилазна тема и овог форума били су Циљеви одрживог развоја, било да је ријеч о обновљивим изворима енергије, технолошким трансформацијама у нафтној индустрији, питањима стабилности снабдијевања гасом, али и о питањима у вези са осигуравањем стабилног снабдијевања енергијом уз посебну пажњу посвећену чистим технологијама и смањеној емисији CO₂.

Указано је на чињеницу да се неке државе чланице, укључујући и нашу земљу, посебно суочавају са питањем регулације тзв. великих ложишта, трансформацијом рудника, али и са изазовима увођења СВМ таксе, која представља додатно оптерећење извозницима, уз потпуну свијест да у БиХ сет енергетских закона још увијек није у парламентарној процедури.

Током дводневног форума учесници су дискутовали и о утицају вјештачке интелигенције на тржиште рада и о регулаторним питањима, као и о улози парламената у овим областима. Фокус расправе на Форуму у Маракешу био је и на питањима дигитализације и интензивног утицаја вјештачке интелигенције на економске, али и безбједносне параметре пословања. Упозорено је на то да су ова питања потпуно другачије третирана у ЕУ у смислу правне регулативе, док се у САД, Индији и Кини сада већ наслућује нови тренд који иде у правцу дерегулације, посебно у области вјештачке интелигенције.

Један од важнијих закључака Форума јесте да је мултилатерализам дубоко угрожен на глобалном нивоу и да су парламенти важан кохезивни фактор, чиме улога РСМ-а, као и парламената држава чланица постаје све значајнија.

У свом обраћању учесницима Форума председавајућа Делегације РСБиХ у РСМ-у Рејхана Дервишевић истакла је значај међупарламентарне и међудржавне сарадње и комуникације земаља чланица РСМ-а, која може помоћи у избегавању и рјешавању проблема и сукоба, те изградњи повјерења и бољих односа у региону.

„Широм свијета видимо да су заједнице подијелене растућим говором мржње, дискриминацијом, екстремизмом и кршењем људских права. Данас, више него икада, постајемо свјесни улоге и значаја интеракције између народа и држава“, рекла је Дервишевић, те додала да би здрав ниво економске интеракције представљао основу за стабилност у еврамедитеранском и заливском региону.

Наглашавајући да би економску сарадњу у региону несумњиво ојачали свеобухватни регионални споразуми и пројекти, као и усаглашене активности и финансијска подршка земљама региона, предсједавајућа Делегације подвукла је да су регионална сарадња и интеграција кључни за ублажавање геополитичке фрагментације и стварање заједничког просперитета.

„Циљана улагања у неразвијене регије осигуравају уравнотежен раст, смањују неједнакост и откључавају неискоришћени економски потенцијал. Улагање у регионални саобраћај, дигиталну повезаност и енергетске системе доприноси јачању веза региона са другим тржиштима, пословима и услугама“, поручила је Рејхана Дервишевић.

Упозорила је на чињеницу да се у данашњем свијету и региону цивили суочавају са глађу, нестанком и смрћу и казала да наш положај у друштву или улоге које имамо не умањују нашу одговорност да повећамо шансе за успостављање мира, правде, безбједности и економског развоја, те позвала колегинице и колеге парламентарце да дају максималан допринос стварању успјешних друштава с економском перспективом.

На маргинама Парламентарно-економског форума, предсједавајућа Делегације Рејхана Дервишевић, замјеник предсједавајуће Делегације Влатко Главаш и предсједавајућа Заједничке комисије за економске реформе и развој ПСБиХ Ермина Салкичевић Диздаревић одржали су билатерални састанак са делегацијом Собрања Републике Сјеверне Македоније у ПСМ-у, коју је предводио посланик Сали Мурати.

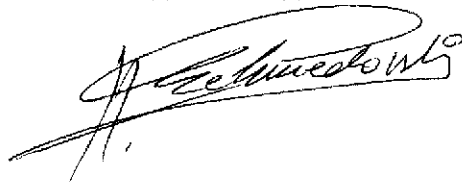
Тема састанка била је повезивање заједничких спољнополитичких циљева као двије пријатељске земље, а прије свега пута ка пуноправном чланству у Европску унију. С тим у вези, договорено је проширивање међупарламентарне сарадње, те наставак међусобне подршке на европском путу, посебно у оквиру међународних организација попут ПСМ-а, као и у оквиру свих регионалних иницијатива.

Током разговора заједнички је констатовано да су односи двије земље добри и пријатељски, без отворених питања, што отвара простор за наставак и јачање политичке и економске сарадње Босне и Херцеговине и Републике Сјеверне Македоније.

Засједању Парламентарно-економском форуму ПСМ-а за еврамедитеранску и заливску регију, осим чланова Делегације Парламентарне скупштине БиХ у Парламентарној скупштини Медитерана (ПСМ), присуствовали су и: секретарка Делегације Парламентарне скупштине БиХ у Парламентарној скупштини Медитерана (ПСМ) Енида Мехмедовски, те замјеница секретарке Делегације Парламентарне скупштине БиХ у Парламентарној скупштини Медитерана (ПСМ) и преводилац за енглески језик Амила Кличић.

Извјештај припремила:

Енида Мехмедовски

Доставити:

- Колегијуму Представничког дома ПСБиХ
- Колегијуму Дома народа ПСБиХ
- Колегијуму Секретаријата ПСБиХ
- Заједничкој комисији за економске реформе и развој ПСБиХ
- Заједничкој комисији за европске интеграције ПСБиХ
- Комисији за спољне послове Представничког дома ПСБиХ
- Комисији за спољну и трговинску политику, царине, саобраћај и комуникације Дома Народа ПСБиХ
- Сектору за односе с јавношћу Секретаријата ПСБиХ
- Сектору за међународне односе и протокол Секретаријата ПСБиХ

Копија: Министарство иностраних послова БиХ